

Miljø- og
Fødevareministeriet
Naturstyrelsen

Natura 2000- plejeplan

for lysåbne naturtyper og arter
på Naturstyrelsens arealer
2. planperiode 2016-2021
i Natura 2000-område nr. 116 Centrale
Storebælt og Vresen

Titel:

Natura 2000-plejeplan for lysåbne naturtyper og arter på Naturstyrelsens arealer.
2. planperiode 2016-2021 i Natura 2000-område nr. 116 Centrale Storebælt og Vresen

Udgiver:

Naturstyrelsen
Gjøddinggård
Førstballevej 2
7183 Randbøl
www.nst.dk

År:

2017

Foto:

Ederfugle i Storebælt.
Fotograf: Leif Bisschop-Larsen

Kort:

Naturstyrelsen, på baggrund af kortmaterialer i henhold til tilladelse G18/1997 (Kort og Matrikelstyrelsen)

ISBN nr.

978-87-7179-020-7

Må citeres med kildeangivelse.

1. Generelt

Der er 20. april 2016 offentliggjort Natura 2000-planer for 252 områder i Danmark.

Denne plejeplan følger op på Natura 2000-planen for område N116 Centrale Storebælt og Vresen og vedrører Naturstyrelsens arealer på 7 ha.

Figur 1: Oversigtskort over Natura 2000-områdets afgrænsning

I denne plejeplan er arealer og indsatser opdelt på henholdsvis lysåbne naturtyper og arter knyttet til de lysåbne naturtyper. Natura 2000 plejeplaner for de skovbevoksede naturtyper, samt mere detaljerede oplysninger om indsatsen i Natura 2000-områderne findes på Naturstyrelsens

hjemmeside vedr. Natura 2000. Bemærk, at Naturstyrelsens samlede arealforvaltning i området er omfattet af flere planbestemmelser og retningslinjer end dem, der findes i denne plan. For supplerende læsning herom henvises til Naturstyrelsens driftsplaner for det pågældende område, som findes på Naturstyrelsens hjemmeside vedr. driftsplanlægning.

Naturstyrelsen har udarbejdet et resumé af plejeplanen, som indgår i en kommunal Natura 2000-handleplan. Dette resumé er vedlagt som bilag 1.

Plejeplanen gælder for perioden 2016 -2021 og skal således senest være gennemført med udgangen af år 2021. Plejeplanen vil fortsat være gældende efter 2021 og efterfølgende alene blive ajourført, når der foretages ændringer i udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området, ændringer i Natura 2000- eller driftsplanlægningen eller ændringer i øvrige forhold, der måtte give anledning til at ajourføre plejeplanen.

Grundlag for prioriteringer og valg

Natura 2000-planen udgør grundlaget for plejeplanens prioriteringer og valg. I de tilfælde hvor der har været forudset en modstrid mellem hensyn til forskellige arter og/eller naturtyper på områdets udpegningsgrundlag, har Natura 2000-planen allerede foretaget denne prioritering.

Overvågning

Natura 2000-indsatsen bliver løbende overvåget i forhold til udpegningsgrundlag og naturværdier via NOVANA overvågningsprogram. Desuden afrapporterer Danmark den nationale indsats vedrørende habitat- og fuglebeskyttelsesdirektiverne til EU-kommissionen hvert 6. år. I 2016-18 foretager Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning (SVANA) genkortlægning og tilstandsvurdering på alle arealer (lysåbne naturtyper og skovnaturtyper), og resultatet forventes at indgå i kommende basisanalyser for hvert enkelt område i 2019.

Få adgang til MiljøGIS overvågningsdata fra basisanalysen her:

<http://miljoegis.mim.dk/cbkort?profile=natura2000planer2h2014>

2. Områdebeskrivelse

Natura 2000-området består af Habitatområde nr. H100 og Fuglebeskyttelsesområderne nr. F73 og F98 og har et areal på ca. 63.000 ha, hvoraf godt 99 % er hav.

Havområdet udgør en del af Storebælt, der er karakteriseret ved, at der som i en stor flodmunding foregår et møde mellem salt vand fra Kattegat og ferskere vand fra Østersøen. Der er således tale om meget dynamiske forhold i vandmasserne. Den sydlige del af området er relativt beskyttet, mens havområdet længere mod nord er stærkt påvirket af vind, strøm og bølger.

Landområderne udgøres af Lejsø på det vestlige Sjælland samt øerne Sprogø og Vresen. Kun Vresen er en del af habitatområdet.

Sprogø, der er en istidsaflejret morænebakke med mange sten, er efter anlæggelse af Storebæltsbroen ændret meget. Lejsø-området er opstået ved materialevandring langs kysten, hvor oddedannelser har afsnøret en del af havområdet.

Vresen udgør resterne af en tidligere større bakkeø, der nu ved erosion og sedimentaflejring er reduceret til en lav ø bestående af sand og sten.

Sprogø, Vresen og de mange tilstødende stenrev udgør en fortsættelse af det nord-sydgående bakkestrøg, der løber gennem Langeland og videre i en bue fra Lohals til Korsør.

På lavt vand findes der omkring Vresen, Sprogø og ved Halsskov Rev store forekomster af sten, mens stenforekomsterne på dybere vand er blevet reduceret betydeligt som følge af tidligere tiders stenfiskeri. Stenrev har et rigt plante- og dyreliv. I området findes der muslingebanker, som tidligere især var udbredte omkring Sprogø og Halsskov Rev. Muslingebankerne udgør et vigtigt fødegrundlag for rastende andefugle og de store lavvandede havområder omkring Vresen, Sprogø og Halsskov Rev er derfor i vinterhalvåret levested for store flokke af rastende ederfugle. Splitterne og dværgterne yngler på Sprogø og Lejsø, men ikke på Vresen.

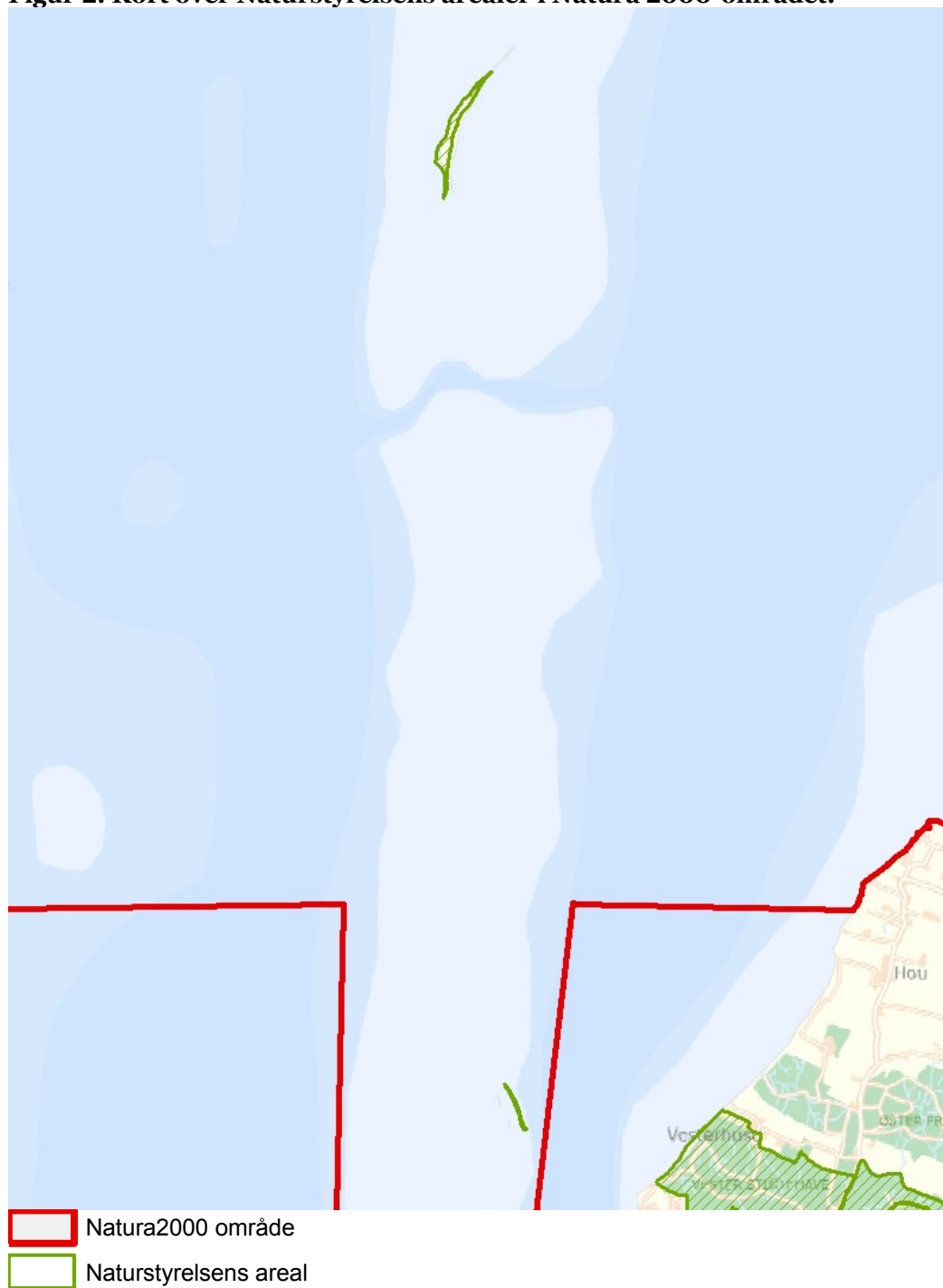
Marsvin er udbredt i Storebælt med særlig stor hyppighed i det centrale Storebælt og omkring Vresen.

Sprogø forvaltes som trafik anlæg, men med betydelige hensyn til naturforholdene. På og omkring Vresen er der udlagt vildtreservat med adgangsforbud i yngletiden.

Natura 2000-området ligger i Slagelse, Nyborg og Svendborg kommuner og indenfor Vandområdedistrikt Jylland og Fyn og Vandområdedistrikt Sjælland.

For en uddybende beskrivelse og afgrænsning af Natura 2000-området, herunder præsentation af udpegningsgrundlaget for området, henvises til [Natura 2000-planen](#). På SVANAs hjemmeside kan der også findes forklaring af begreber mv.

Figur 2: Kort over Naturstyrelsens arealer i Natura 2000-området.

Indenfor området ejer Naturstyrelsen øerne Vresen og Smørstakken, i alt ca. 7 ha. Øerne er lave og kan overskylls af havet ved højvande. Der er ynglefuglereservat med adgangsforbud på Vresen.

Tabel a: Kortlagte lysåbne naturtyper i plejeplanen

Lysåbne naturtyper (ha)		
	Naturtype	Total
1220	Strandvold med flerårige	3,7
I alt		3,7

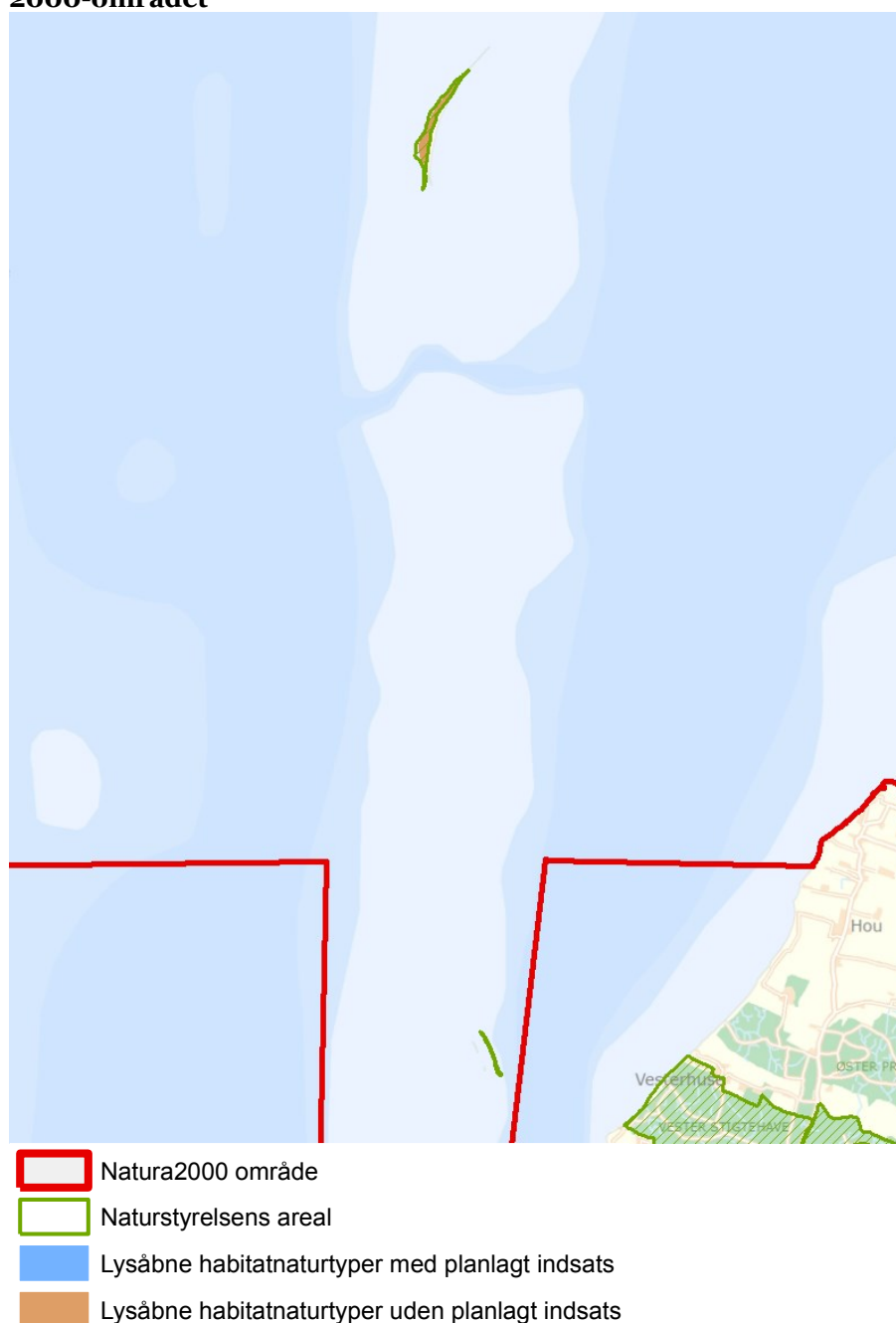
Der er ikke i udpegningsgrundlaget nævnt arter, der forekommer, eller har potentiale til at kunne indfinde sig, i Naturstyrelsens dele af Natura 2000-området.

3. Status for gennemførelse og erfaringer fra 1. plejeplanperiode

Der er ikke udarbejdet plejeplan for 1. planperiode, da områderne endnu ikke var kortlagte. Naturstyrelsen har ikke gennemført plejetiltag og på den baggrund heller ikke en evaluering i form af en statusopgørelse og overvejelser om hvilke erfaringer, der kan drages af første planperiode.

4. Mål og plejetiltag

Figur 3: Oversigt over lysåbne naturtyper og planlagte indsatser i Natura 2000-området

Plejeplanen er udarbejdet i overensstemmelse med Natura 2000-planens målsætninger og adresserer konkrete følgende områdespecifikke retningslinjer fra Natura 2000-planens indsatsprogram:

- Tilstanden af levestederne for dværgterne og splitterne forbedres, således at de kortlagte levesteder får en god naturtilstand i overensstemmelse med arternes krav til ynglelokalitet.
- NaturErhvervstyrelsen udarbejder en strategi for beskyttelse af marsvin i danske farvande.
- NaturErhvervstyrelsen vurderer behovet for og igangsætter eventuel nødvendig regulering af fiskeri på og omkring rev.
- Kommunen og Naturstyrelsen vil være særlig opmærksomme på ederfugl, splitterne og dværgterne, som har en væsentlig forekomst i området (jf. områdets målsætning) og er i tilbagegang.

I dette afsnit beskrives Naturstyrelsens *mål* for de ovenstående lysåbne naturtyper i denne planperiode. Der kan være flere mål for et givent areal med en naturtype.

Desuden præsenteres de typer af *plejetiltag*, som Naturstyrelsen vil anvende på baggrund af Naturstyrelsens erfaringer og bedste viden om naturpleje, der blandt andet omtales i det vejledende indsatskatalog for N2000-plejeplanlægning for lysåbne naturtyper, Skov- og Naturstyrelsens Naturplejestrategi (1999), Naturstyrelsens plejebog om 'Græsning og høslæt i naturplejen', Naturstyrelsens plejebogsserie for henholdsvis overdrev, ferske enge, søer, strandenge, hede, mose, små vandhuller samt Naturstyrelsens Naturportal.

På et areal kan der forekomme mere end én slags plejetiltag.

Arealtallene i tabellerne udtrykker Naturstyrelsens vurdering af omfanget af de enkelte plejetiltag, der vil blive gennemført i plejeplanens periode. På Naturstyrelsens hjemmeside vedr. Natura 2000 findes links til kort med detaljerede oplysninger om mål og indsatser på lokalitetsniveau.

Plejemål og plejetiltag for lysåbne naturtyper

Der vil på de lysåbne naturtyper i dette Natura 2000-område ikke blive foretaget *løbende* pleje, med henblik på opretholdelse af naturtypen.

Tabel e: Plejemål for lysåbne naturtyper

Målsatte habitatnaturtyper (ha)				
		Naturtype	Målsætning	Total
Eksisterende habitatnatur	1220	Strandvold med flerårige	Sikring af naturtypen	3,7
			Naturlig dynamik	3,7

Tabel f: Planlagte løbende plejetiltag af hensyn til lysåbne naturtyper

Areal omfattet af indsatsen (ha)					
		Naturtype	Plejetiltag	Omfattet af eksisterende planlægning	Total
Eksisterende habitatnatur	1220	Strandvold med flerårige	Andet areal uden drift	Eksisterende	3,7

I tabel f er der en opdeling i to kategorier "eksisterende" og "nye":

- "Eksisterende": Kategorien dækker over de tilfælde, hvor det pågældende plejetiltag allerede er omfattet af den eksisterende driftsforvaltning eller hvor det fremgår af eksisterende driftsplaner og lignende, at plejetiltaget vil blive gennemført i plejeplanperioden.

- ”nye”: Kategorien omfatter de tiltag, der alene gennemføres for at opfylde målene i Natura 2000-planerne for 2016-2021.

De to udpegningsarter som ynglefugle, splitterne og dværgterne, er ikke kendt fra Vresen som ynglefugle, iflg. DCE's oplysninger herom. Nærværende plan indeholder derfor ikke et afsnit om en planlægning for arter på Naturstyrelsens areal inden for Natura 2000 området.

Forventningen til den samlede indsats

Den samlede indsats for naturtyper og arter på styrelsens arealer forventes at medføre, at udviklingen i tilstanden er i fremgang for de dele af naturtyperne, der vedrører Naturstyrelsens arealer, således at der på sigt opnås tilstand I-II og gunstig bevaringsstatus, såfremt de naturgivne forhold giver mulighed for det.

Bilag

Bilag 1: Resumé af plejeplan for Naturstyrelsens arealer i Natura 2000-område N 116

Denne plejeplan følger op på Natura 2000-planen for område N116 Centrale Storebælt og Vresen og vedrører Naturstyrelsens arealer på 7 ha.

Natura 2000-området består af Habitatområde nr. H100 og Fuglebeskyttelsesområderne nr. F73 og F98 og har et areal på ca. 63.000 ha, hvoraf godt 99 % er hav.

Havområdet udgør en del af Storebælt, der er karakteriseret ved, at der som i en stor flodmunding foregår et møde mellem salt vand fra Kattegat og ferskere vand fra Østersøen. Der er således tale om meget dynamiske forhold i vandmasserne. Den sydlige del af området er relativt beskyttet, mens havområdet længere mod nord er stærkt påvirket af vind, strøm og bølger.

Landområderne udgøres af Lejsø på det vestlige Sjælland samt øerne Sprogø og Vresen. Kun Vresen er en del af habitatområdet.

Sprogø, der er en istidsaflejret morænebakke med mange sten, er efter anlæggelse af Storebæltsbroen ændret meget. Lejsø-området er opstået ved materialevandring langs kysten, hvor oddedannelser har afsnøret en del af havområdet.

Vresen udgør resterne af en tidligere større bakkeø, der nu ved erosion og sedimentaflejringer er reduceret til en lav ø bestående af sand og sten.

Sprogø, Vresen og de mange tilstødende stenrev udgør en fortsættelse af det nord-sydgående bakkestrøg, der løber gennem Langeland og videre i en bue fra Lohals til Korsør.

På lavt vand findes der omkring Vresen, Sprogø og ved Halsskov Rev store forekomster af sten, mens stenforekomsterne på dybere vand er blevet reduceret betydeligt som følge af tidligere tiders stenfiskeri. Stenrev har et rigt plante- og dyreliv. I området findes der muslingebanker, som tidligere især var udbredte omkring Sprogø og Halsskov Rev. Muslingebankerne udgør et vigtigt fødegrundlag for rastende andefugle og de store lavvandede havområder omkring Vresen, Sprogø og Halsskov Rev er derfor i vinterhalvåret levested for store flokke af rastende ederfugle. Splitterne og dværgerterne yngler på Sprogø og Lejsø, men ikke på Vresen.

Marsvin er udbredt i Storebælt med særlig stor hyppighed i det centrale Storebælt og omkring Vresen.

Sprogø forvaltes som trafikanlæg, men med betydelige hensyn til naturforholdene. På og omkring Vresen er der udlagt vildtreservat med adgangsforbud i yngletiden.

Natura 2000-området ligger i Slagelse, Nyborg og Svendborg kommuner og indenfor Vandområdedistrikt Jylland og Fyn og Vandområdedistrikt Sjælland.

Plejeplanen er udarbejdet i overensstemmelse med Natura 2000-planens målsætninger og adresserer konkret følgende områdespecifikke retningslinjer fra Natura 2000-planens indsatsprogram:

- Tilstanden af levestederne for dværgerne og splitterne forbedres, således at de kortlagte levesteder får en god naturtilstand i overensstemmelse med arternes krav til ynglelokalitet.
- NaturErhvervstyrelsen udarbejder en strategi for beskyttelse af marsvin i danske farvande.
- NaturErhvervstyrelsen vurderer behovet for og igangsætter eventuel nødvendig regulering af fiskeri på og omkring rev.
- Kommunen og Naturstyrelsen vil være særlig opmærksomme på ederfugl, splitterne og dværgerne, som har en væsentlig forekomst i området (jf. områdets målsætning) og er i tilbagegang.

Indenfor området ejer Naturstyrelsen øerne Vresen og Smørstakken, i alt ca. 7 ha. Øerne er lave og kan overskylls af havet ved højvande. Der er ynglefuglereservat med adgangsforbud på Vresen.

Tabel I: Kortlagte lysåbne naturtyper i plejeplanen

Lysåbne naturtyper (ha)		
	Naturtype	Total
1220	Strandvold med flerårige	3,7
I alt		3,7

Indsats for de lysåbne naturtyper

I det følgende angives Naturstyrelsens planlagte indsats for de lysåbne naturtyper på udpegningsgrundlaget.

Tabel II: Plejemål for lysåbne naturtyper

Målsatte habitatnaturtyper (ha)				
		Naturtype	Målsætning	Total
Eksisterende habitatnatur	1220	Strandvold med flerårige	Sikring af naturtypen	3,7
			Naturlig dynamik	3,7

Tabel III: Planlagte løbende plejetiltag for lysåbne naturtyper

Areal omfattet af indsatsen (ha)					
		Naturtype	Plejetiltag	Omfattet af eksisterende planlægning	Total
Eksisterende habitatnatur	1220	Strandvold med flerårige	Andet areal uden drift	Eksisterende	3,7

Forventningen til den samlede indsats

Den samlede indsats for naturtyper og arter på styrelsens arealer forventes at medføre, at udviklingen i tilstanden er i fremgang for de dele af naturtyperne, der vedrører Naturstyrelsens arealer, således at der på sigt opnås tilstand I-II og gunstig bevaringsstatus, såfremt de naturgivne forhold giver mulighed for det.

**Miljø- og
Fødevareministeriet**
Naturstyrelsen

Gjøddinggård
Førstballevej 2
7183 Randbøl

www.nst.dk